

نماز آیات

نماز آیات یکی از نمازهای واجب برای مسلمانان است. این نماز، ویژه هنگامهایی ویژه است که در رساله مرجعان تقلید نیز آمده است.

نام گذاری

آیات (جمع آیه یا آیت) در زبان عربی یعنی «نشانه‌ها». این نماز را نماز آیات (نشانه‌ها) گویند، زیرا خواندنش هنگامی واجب است که حادثه‌هایی ویژه روی دهد که مسلمانان ایشان را نشانه‌های خدا می‌دانند.

در این باره حدیثی در کتاب‌های شیعی آمده است:

محاسن از ... از امام کاظم (ع) نقل می‌کند که فرمود: هنگامی که ابراهیم پسر پیامبر خدا (ص) مُرد، در پی مرگش سه سنت برای امت (اسلام) قرار گرفت:

نخست که هنگامی که روانش از تن جدا شد، خورشید گرفت. مردم گفتند که فقط خورشید بهر مرگ پسر فرستاده خدا گرفته است. پیامبر خدا پس از شنیدن این سخن بالای منبر رفت، ثنای خدا گفت سپس فرمود «ای مردم! همانا گرفتن خورشید و ماه نشانه‌هایی از نشانه‌های خدا است که فرمان‌بردارانه به فرمان او روان اند، برای مرگ و زندگی هیچ‌کس نمی‌گیرند. پس هرگاه یکی یا هردو گرفت، نماز [آیات] بگذارید». پس از منبر پایین آمد و با مردم نماز خورشیدگرفتگی (کسوف) گزاردند... از همان هنگامها نماز آیات بر مسلمانان واجب گشت.

موردهای گزاردن نماز آیات

موردها اگر فردی در جایی که فرد هست پدیدار گردد، برای او نماز آیات واجب است:

۱. گرفتن خورشید یا ماه (که باید از ابتدای گرفت تا هنگامی که هنوز شروع به باز شدن نکرده است (اوج گرفت) نماز را گزارد)

۲. زمین‌لرزه

۳. آذرخش و بادهای سرخ و سیاه و مانندشان اگر بیشتر مردم بترسند.

چگونگی نماز آیات

نماز نشانه‌ها دو رکعت دارد و می‌توان به جماعت نیز گزارد.

نخست باید سوره‌ای را انتخاب کرده، پنج بخش کرد، به گونه‌ای که در هر بخش دست‌کم یک آیه باشد، و نمی‌توان جوری بخش کرد که تکه‌ای از آیه‌ای در بخشی باشد، مثلاً نمی‌شود یک بخش یک‌ونیم آیه باشد. در ضمن «بسم الله الرحمن الرحیم» نیز یک آیه (آیه کامل) حساب می‌شود. البته برخی مرجعان بسم الله تنها را کافی نمی‌دانند. از ساده‌ترین و رایج‌ترین راه‌ها خواندن سوره توحید است؛ که با بسم الله پنج آیه دارد.

نماز مانند نماز پگاه (صبح) است، با این فرق که در هردو رکعت پس از خواندن سوره حمد، باید سوره‌ای را که طبق بالا برگزیده خواند. این جوری که پس از خواندن هریک از پنج بخش، باید به رکوع رفته (هر رکعت می‌شود پنج رکوع) پس از رکوع پایانی تا آخر مانند نماز صبح ادامه دهد.